

Kejsarens nya kläder eller – det går så bra för Sverige

BENGT ASSARSSON

REPLIK

Bengt Assarsson är docent i nationalekonomi vid Uppsala universitet. Assarsson har arbetat som expert vid Finansdepartementet och Riksbanken under ca 15 års tid. Assarsson undervisar i makroekonomi vid Uppsala universitet och arbetar även som privat konsult. Hans hemsida är <http://www.bassarsson.com>. bengt.assarsson@nek.uu.se

Genom valrörelsen i höstas och fram till i dag (4/2 2011) har det ropats ”Sverige bäst i klassen”, ”stark som Pippi Långstrump”, ”vi ska vara stolta över Sverige”, ”världsmästare i ekonomi”, ”Sverige tigerekonomi” osv om svensk ekonomis utveckling den senaste tiden. Denna lovsång saknar dock verklighetsgrund och kan mer liknas vid kejsarens nya kläder. I tabell 1 nedan visas hur BNP-tillväxten varit i Sverige och omvärlden. Där framgår att den svenska ekonomin under krisåren utvecklats sämre än omvärldens om man undantar det sist observerade kvartal 3 2010. Det är också helt klart att Sverige inte utmärker sig särskilt positivt utan under krisperioden utvecklats ungefär som EMU-länderna.

Sverige utmärker sig främst på ett område, de statliga finanserna. Sverige har under krisåren haft EUs lägsta budgetunderskott. Är det välavvägt och bra? På sikt bör de offentliga budgetarna vara i balans (eller ha ett litet överskott) men under den värsta ekonomiska krisen sedan andra världskriget är det inte rimligt och välavvägt att vara ”bäst i klassen” på detta område. Sverige befinner sig fortfarande i lågkonjunktur med BNP

ungefär 1 procent under trenden. Sverige har enligt min uppfattning haft ett alldeles för litet underskott, profiterat på omvärldens kritiserade keynesianska underskottspolitik men fått en lägre tillväxt än vad som hade varit möjligt.

Det är bara drygt ett år sedan (3/9 2009) som en enhällig kår av prognosmakare spådde mycket dystra tider för svensk ekonomi under 2010. Jag dristade mig då att kritisera de dåliga prognoserna, speciellt Riksbankens och Konjunkturinstitutets (läs: Finansdepartementets) på DN-Debatt (Assarsson 2009) och blev för det kallad besserwisser i riksdagen. Dessa prognosmakare spådde 1,9 respektive 1,5 procents tillväxt 2010 medan jag själv föreslog +4 procent. Framgång för finans- och penningpolitik står och faller med att man gör någorlunda rimliga prognoser. Om nu den svenska finanspolitiken varit så välavvägd som alla ropar handlar det ju om ren tur. Med bättre prognoser hade statsbudgeten varit ännu mindre expansiv och den svenska utvecklingen blivit ännu sämre. Det märkligaste med denna saga är att den politiska oppositionen, massmedia och den nationalekonomiska professionen ropat eniga, trots att kejsaren inga kläder har.

REFERENSER

Assarsson, B (2009), ”Ekonomi blir mycket bättre än vad Riksbanken spår”, *Dagens Nyheter*, 3 september 2009, DN-Debatt, http://www.bassarsson.com/Assarsson_DN_2.pdf.

Tabell 1
Genomsnittlig tillväxttakt i olika länder och tidsperioder

BNP-tillväxt Område	Tidsperiod				
	1996–2010	1996–99	2000–07	2008–10q2	2008–10q3
Sverige	2,53	3,31	3,19	-1,45	-0,83
USA	2,59	4,34	2,60	-0,43	-0,02
EMU	1,61	2,37	2,23	-1,36	-1,22
S Korea	4,56	4,50	5,21	2,56	2,74

Källa: Ecwin: Nationalräkenskaper.